

LIST VALNÉHO ZHROMAŽDENIA SFS ÚSTREDNÉMU VÝBORU KSS

Vážení súdruhovia!

Dňa 27. a 28. marca 1972 sa stretli slovenskí marxisticko-leninskí filozofi, združení v Slovenskej filozofickej spoločnosti, na jej riadnom Valnom zhromaždení.

Na základe *Poučenia z krízového vývoja v strane a spoločnosti po XIII. zjazde KSČ* kriticky a sebakriticky analyzovali a zhodnotili uplynulé obdobie vo vývine filozofie na Slovensku a vo svetle línie a uznesení XIV. zjazdu KSČ objasnili svoje špecifické miesto, funkciu a úlohy v živote našej socialistickej spoločnosti v súčasnej náročnej etape jej rozvoja.

Dobre si uvedomili, že marxisticko-leninská filozofia sa aj u nás môže úspešne rozvíjať len na základe hlbokého osvojenia tvorivého aplikovania a revolučného prehĺbovania myšlienkového odkazu klasikov marxizmu-leninizmu, v úzkom dialektickom spojení s praxou výstavby socializmu a politikou KSČ. Tu nachádza najvýdatnejší zdroj svojho tvorivého rozvoja, ako aj prostriedky a priestor pre praktické uplatnenie. Práve vedomé alebo nevedomé narušenie dialektickej jednoty medzi marxisticko-leninskou teóriou a socialistickej praxou riadenou politikou KSČ bolo hlavnou príčinou chýb a nedostatkov aj našej filozofie a činnosti filozofov v krízovom období.

Ako je známe, koncom päťdesiatych a šesťdesiatych rokov, najmä pod vplyvom 20. zjazdu KSSZ sa začalo aj u nás rozvíjať kritické úsilie zdravého marxisticko-leninského prúdu v strane vyrovnáť sa na pozadí docenenia dosiahnutých obrovských pozitívnych výsledkov s nahromadenými chybami a nedostatkami v teórii i praxi budovania socializmu a na druhej strane koncepcne riešiť existujúce problémy a dôsledne uplatňovať a tvorivo rozvíjať marxisticko-leninské princípy v celom živote našej socialistickej spoločnosti. Dnes je už známe, pre aké príčiny sa toto úsilie primerane nepochopilo, organizačne nepodchytilo a tvorivo neusmernilo. Je známe aj to, ako sa mohlo stať, že na tomto prúde mohli úspešne parazitovať pravicové sily, ktoré za výdatnej pomoci antisocialistických síl doma i v zahraničí podsúvali kritike chýb a hľadaniu východísk nemarxistickú platformu.

Nemožno poprieť úprimnú snahu i mnohé pozitívne výsledky v práci slovenských filozofov, ktorými prispeli k podpore úsilia spomínaného marxisticko-leninského prúdu v strane v tomto období. Na pozadí úprimnej snahy však začali u niektorých jednotlivcov rásť aj negatívne tendencie samoučelného kriticismu, buržoázneho objektivismu, akademizmu, neangažovanosti a pod. Takáto situácia viedla k rastúcim snahám „modelovať“ aj marxisticko-leninskú filozofiu ako odideologizovanú, sociálne amorfnú akademickú teoretickokritickú disciplínu bez ideologického a revolučne praktického rozmeru a vlastnej triednej tváre. Nemenej škodlivou bola aj rozvíjajúca sa tendencia nahrádzania hlbokého a marxisticko-leninsky principiálneho rozpracovávania teoretických problémov filozofie plytkou publicistickou frazeológiou. Potom už nasledovala priama cesta k odtrhnutiu marxisticko-leninskej filozofie od praxe budovania socializmu a od konkrétnej politiky KSČ. Nevyhnutne rástol subjektivismus a voluntarizmus a na druhej strane dogmatická skostnatenosť vo filozofii. Filozofia

sa tak sama odsúdila na neschopnosť pružne a správne reagovať na živé problémy socialistickej praxe, politiky strany a života socialistickej spoločnosti a na druhej strane čelí organizovanému tlaku pravicovo-oportunistických revizionistických a iných nemarxistických teórií a ideológov. Tak sa stalo, že namiesto boja proti rôznym formám nemarxistickej ideológie sa im postupne stále viac ustupovalo, podliehalo a niektorí jednotlivci sa stali aj ich iniciatívnymi nositeľmi. Skutočný tvorivý rozvoj marxisticko-leninskej teórie sa nahrádzal „hrou“ na dialógy s rôznymi nemarxistickými filozofickými koncepciami a nekritickým vnášaním ich ideí do marxisticko-leninskej filozofie. Na druhej strane sa však práve v tomto období v mene kritiky chýb a nedostatkov stále viac a adresnejšie, z nacionalistickej antisovietskej a antisocialistickej platformy odsudzovala a zaznávala filozofická produkcia ZSSR a iných socialistických krajín. Takáto filozofia nemohla byť preto nástrojom pre revolučnú socialistickú prax a triednu politiku KSC. Naopak, pomáhala pracovitým a antikomunistickým silám pri budovaní ideologického predmostia pre priamy útok na základné princípy a hodnoty marxizmu-leninizmu a socializmu.

Z týchto a iných chýb i nedostatkov v oblasti filozofie v krízovom období sme vodili príslušné poučenia. Jedno z hlavných poučení je, aby Slovenská filozofická spoločnosť bez podcenenia špecificky imanentnej filozofickej problematiky orientovala všetky filozofické pracoviská a filozofov na úzke dialektické spojenie s praxou výstavby socializmu a s konkrétnou politikou KSC a aby už nikdy nepripustila narušenie pozitívnych kontaktov s marxisticko-leninskou filozofiou a filozofi ZSSR a ostatných socialistických krajín. Ďalším hlavným poučením je, aby sme venovali mimoriadnu pozornosť dôkladnému osvojeniu, tvorivému uplatňovaniu a revolučnému rozvíjaniu ideového dedičstva klasikov marxizmu-leninizmu.

Chceli by sme Vás, vážení súdruhovia, ubezpečiť, že vynaložíme všetko úsilie, aby sa slovenská filozofia a filozofia stali významným pomocníkom strany pri organizovaní a riadení výstavby socializmu v našej vlasti. Preto celú našu činnosť so všetkou vedeckou náročnosťou budeme veľmi úzko a organicky spájať s konkrétnymi úlohami politiky strany, aby sme výsledkami našej práce pomáhali pri jej poznávacej a riadiacej funkcii v procese ďalšej socializácie našej vlasti. Uvedomujeme si najmä našu špecifickú úlohu pri formovaní socialistického vedomia, marxisticko-leninského svetonázoru a socialistickej osobnosti našich občanov v etape rozvoja vedeckotechnickej revolúcie.

Po politickej porážke pravice stojíme pred náročnou úlohou odstrániť z princípov a hodnôt marxizmu-leninizmu a socializmu pravicovo-oportunistický a iný nemarxistický nános a vniesť do povedomia širokej verejnosti ich čistú, humánnovedeckú revolučnú podobu. To bude možné len na základe všestranne fundovanej a dobre koordinovanej ideologickej ofenzívy, pre ktorú chceme zmobilizovať celý slovenský filozofický front.

Najúčinnější prostriedok boja proti rôznym formám nemarxistickej ideológie, ako aj proti rôznym vlastným chybám a omylom však vidíme v tvorivom revolučnom rozvíjaní marxisticko-leninskej filozofie, v jednote s praxou výstavby socializmu a politikou KSC, ako je vyjadrená najmä v línii a uzneseniach 14. zjazdu KSC. Preto budeme celú našu činnosť orientovať predovšetkým týmto smerom.

Smolenice 28. 3. 1972

Účastníci Valného zhromaždenia